

PONUKA

ŠKOLSKÝ
ROK
2024/2025

**VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT
PRE MATERSKÉ ŠKOLY**

II. POLROK

V STREDOSLOVENSKOM MÚZEU

Neformálne a zážitkové vzdelávanie v múzeu predstavuje vhodné doplnenie predprimárneho vzdelávania v materských školách. Nadväzuje na tematické okruhy a vzdelávacie oblasti štátneho vzdelávacieho programu a môže tak obohatiť výchovno-vzdelávací proces detí v priestore autentických historických budov a originálnych artefaktov.

Edukačné aktivity

Stredoslovenského múzea (**SSM**) zahŕňajú:

LEKTORÁTY V EXPOZÍCIÁCH SSM

- na vybrané témy s možnosťou vzhliadnuť originálne artefakty na vlastné oči.
- Vstupné: 1,60 € zahŕňa hromadný vstup do expozície a lektorát. Deti do 6 rokov zdarma.
- Dĺžka trvania: 45 min.

PREHLIADKY VÝSTAV S LEKTORÁTOM

- zahŕňajú aj množstvo vizuálnych a interaktívnych prvkov.
- Vstupné: 1,60 € zahŕňa hromadný vstup do výstavy a lektorát. Deti do 6 rokov zdarma.
- Dĺžka trvania: 30 min.

TVORIVÉ DIELNE

- podporujú vzdelávací proces a poskytujú priestor na rozvoj kreatívnych schopností detí.
- Tematicky sa viažu k témam expozícií, výstav, ročných období i sviatkov.
- Vstupné:
 - tvorivé dielne k expozíciám a výstavám (súčasťou je aj prehliadka expozície a výstavy): 2,00 €
 - tvorivé dielne na iné vybrané témy: 1,00 €
- Dĺžka trvania: 45 min.

VZDELÁVACIE PROGRAMY

- s doplnením hravých úloh a hier poskytujú priestor na hlbšie spoznávanie vybranej problematiky.
- Vstupné: 2,00 €
- Dĺžka trvania: 1 – 1,5 hod.

- Pri jednotlivých programoch uvádzame odporúčanú vekovú kategóriu aj nadväznosť na učebné osnovy. Záujem o absolvovanie programu podľa výberu je potrebné nahlásiť najneskôr tri dni vopred.
- Možnosť využiť zľavnené vstupné pri skupine nad 10 žiakov.
- Pedagogický dozor má vstup zadarmo a zodpovedá za pokojný priebeh aktivity.

VIAC INFORMÁCIÍ VÁM POSKYTNE:

- Mgr. Ivana Žáčoková
- referent pre vzdelávanie
- tel. č.: 0915 788 146, 048/412 58 96
- e-mail: zacokova@ssmuzeum.sk,
- vzdelavanie@ssmuzeum.sk

MATEJOV DOM

Nám. Š. Moysesova 20, Banská Bystrica
kontaktná osoba: Jaroslava Dobrotová
tel.: 048/412 55 77

e-mail: md@ssmuzeum.sk; dobrotova@ssmuzeum.sk

STÁLA EXPOZÍCIA

História mesta Banská Bystrica

V stálej expozícii o histórii Banskej Bystrice vám vyrozprávame vznik Stredoslovenského múzea, históriu medeného mesta a umožníme vám spoznať jeho najvýznamnejšie osobnosti. Uvidíte hodnotné zbierkové predmety, vzácne klenoty a bohatú archeologickú expozíciu. Medzi exponátmi nechýbajú rôzne zbrane, ktoré nielen chránili, ale aj brali životy, výsledky práce šikovných rúk bystrických remeselníkov, či zbierky gotického umenia v našom meste.

INTERAKTÍVNY LEKTORÁT

Hravo po múzeu

Nechajte deti spoznávať históriu Banskej Bystrice hravou formou. Vydajú sa na cestu plnú pokladov, odhalia fascinujúci život našich predkov alebo zistia, aké ťažké to mali tovariši, ktorí sa chceli stať majstrami vo svojom remesle.

VZDELÁVACÍ PROGRAM

Rytierske dobrodružstvo

Hoci dnes už rytieri vymenili kone za autá a „kone“ pod kapotou, u nás zistíte, ako sa žilo skutočným rytierom v období „temna“. Povieme si, kto sa mohol stať rytierom a či naozaj chodili celý deň vo svojom lesklom brnení. Naši malí rytieri budú tiež musieť splniť rôzne úlohy, aby ich napokon kráľovná mohla pasovať do rytierskeho stavu.

Po dohode je možné realizovať aj iný lektorát na vybranú tému (remeslá, archeológia, mesto a pod.) podľa konkrétnych požiadaviek učiteľov.

THURZOV DOM

Nám. SNP 4, Banská Bystrica

kontaktná osoba: Mgr. Anna Nociarová

tel.: 048/412 58 97

e-mail: td@ssmuzeum.sk, nociarova@ssmuzeum.sk

STÁLA EXPOZÍCIA *Tranzithistory*

Nová stála expozícia Tranzithistory poskytuje komplexný historický pohľad na mesto aj región Banskobystrického kraja. V expozícii sú zastúpené predmety z archeologických, historických aj etnografických výskumov, histórie výtvarného umenia, numizmatiky a geológie. V stredoveku patrila Banská Bystrica medzi 7 banských miest a stala sa známou aj vďaka ťažbe a obchodu s meďou. Expozícia je doplnená množstvom interaktívnych prvkov, vďaka ktorým sa deti v múzeu môžu hrať aj vzdelávať.

VZDELÁVACIE PROGRAMY

Po stopách permoníkov

Permoníci žili v podzemných chodbách a banských štôľňach, strážili bohatstvo ukryté hlboko v zemi. Pomáhali baníkom pri práci, boli priateľsky naklonení poctivým ľuďom a mstili sa chamtivcom a lakomcom, ktorých navždy uväznili v labyrintoch podzemných chodieb. Spoločne budeme putovať históriou a prostredníctvom riešení zábavných úloh objavíme minulosť nášho kraja od pravekých hľadačov cez baníctvo až po súčasnosť.

Komu sa nelení, tomu sa zelení

Hravou formou sa zoznámime so vzácnou Zelenou miestnosťou Thurzovho domu. Spolu budeme hľadať zvieratká a odhaľovať jej ďalšie tajomstvá skryté medzi spleťou zelených listov na stenách.

TVORIVÁ DIELŇA

Móda modrej

Rozpovieme si príbeh o tom, ako našich predkov zachvátila modrá módna vlna, ako sa získavala modrá farba a ako sa vyrábala látka zvaná modrotlač. Zamestnáme nielen hlavu ale aj ruky.

Po dohode je možné realizovať lektorát na vybranú tému (baníctvo, meštianstvo, remeslá, archeológia, a pod.) podľa konkrétnych požiadaviek učiteľov.

● **TVORIVÉ DIELNE**

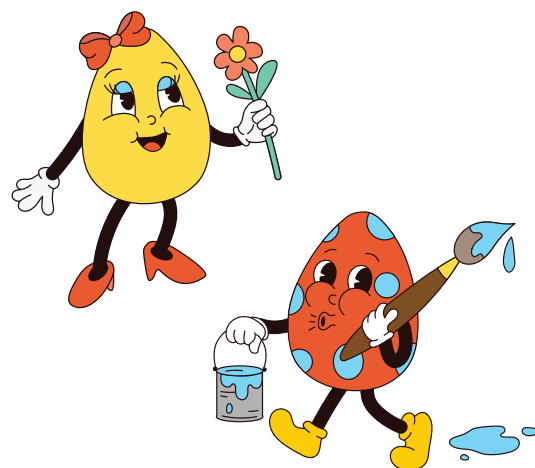
● **K ROČNÝM OBDOBIAM (VELKÁ NOC)**

● **Velkonočný pozdrav z múzea**

- Deti sa oboznámia s modrotlačovou technikou a vytvoria si originálny veľkonočný pozdrav pre svojich blízkych, inšpirovaný zbierkovými predmetmi a výzdobou veľkonočných vajíčok (marec - apríl).

● **Prišlo vajce do múzea...**

- Rozprávanie o tradíciách veľkonočného obdobia, ako sa z vajčka stala kraslica a dostala sa až do múzea. Okrem hlavičiek zapojíme do poznávania Veľkej noci aj vaše ručičky (marec - apríl).

● **VÝSTAVA: Tkané z prírody**

● **23.01. - 04.05. 2025**

- Čo všetko predchádzalo tomu, kým ste si obliekli sukničku či košielku? Výstava vám odhalí celý proces od zasadenia ľanu, cez jeho spracovanie až po finálny výrobok vo vašom šatníku či domácnosti. Na čo slúžil člnok, trlica či vreteno? To sa na výstave naučíte a niečo si aj sami vyskúšate.

● **TVORIVÉ DIELNE K VÝSTAVE**

● **Morenky**

- Staňte sa na chvíľu dizajnérom. Svoju fantáziu ako vyzdobíť šaty uplatníte pri výrobe malých bábik – Moreniek, ktoré nám pomôžu zahnať zimu a privolať jar.

● **Omaľovánky na ľudovú nôtu**

- Koberčeky, obrusy, plachty, utierky či šaty si naše prastaré mamy vedeli jednoducho a krásne vyzdobíť. Pokúsme sa aj my napodobniť ich geometrické vzory a farebne dotvoriť podľa vlastnej fantázie.

● **VZDELÁVACÍ PROGRAM K VÝSTAVE**

● **Krtko a nohavičky**

- Poznáte rozprávku o krtkovi, ktorému zvieratká pomohli ušiť nohavičky? Pomáhal bocian, ježko či pavučíky. U nás sa dozviete a uvidíte, aký skutočný nástroj by tieto zvieratká nahradili pri zhotovení krtkových nohavičiek.

VÝSTAVA BB 770 SM

15.05. – 28.09. 2025

Prešlo už 770 rokov odvtedy, ako uhorský kráľ Belo IV. udelil v roku 1255 mestské práva mestu Banská Bystrica. My si toto výročie pripomíname výstavou v Thurzovom dome, na ktorej budete vidieť tie najzaujímavejšie a jedinečné zbierkové predmety viažuce sa k histórii mesta.

TVORIVÉ DIELNE K VÝSTAVE

Tajomná Banská Bystrica

Od vzniku mesta uplynulo už 770 rokov, za tú dobu vzniklo mnoho príbehov a legiend týkajúcich sa krásneho medeného mesta. Podďte s nami odhaliť niektoré tajomstvá, prečo je bystrická veža šikmá, kam zmizli permoníci, prečo stojí morový stĺp a kedy strážil námestie lev.

Mesto pod krídlami anjela

Jednotlivé mestá a obce vieme rozpoznať aj podľa ich erbu. Poznáte najstaršiu podobu erbu Banskej Bystrice? Porozprávame sa o vývoji a symbolike erbov, pohľadáme rôzne erby na výstave v Thurzovom dome a napokon si vyrobíme svoj vlastný.

TIHÁNYIOVSKÝ KAŠTIEĽ

Radvanská 27, Banská Bystrica

kontaktná osoba: Mgr. Ján Beňo, PhD.

tel.: 048/410 33 76

e-mail: tk@ssmuzeum.sk; beno@ssmuzeum.sk

- **HRAVÉ SPREVÁDZANIE**
- **STÁLOU EXPOZÍCIOU**
- ***Príroda stredného Slovenska***

- Prehliadka stálej expozície so zameraním na spoznávanie geológie, fauny a flóry, na charakteristiku a porovnávanie biotopov vyskytujúcich sa na strednom Slovensku. V ôsmich miestnostiach uvidíte typických i vzácných obyvateľov lesov, lúk, horských bystrín aj jazier, mokradí, ale aj zástupcov sprevádzajúcich ľudské obydľia.

- **VZDELÁVACÍ PROGRAM**
- ***Hlasy prírody***

- Školský program hrou a zábavnou formou zoznami malých návštevníkov so zvukmi našej prírody. Naučíme sa rozpoznávať spev bežných druhov vtákov ale aj zaujímavé zvuky, ktoré vydávajú rôzne druhy našich cicavcov. Zaujímavosťou na záver budú zvuky hmyzu. Zistíme, že aj jeden náš motýľ má svoj hlas. Školský program bude doplnený pestrou obrazovou prezentáciou, kde si ukážeme, ako vyzerajú zvieratká, ktorých hlasy sme počúvali.

- Po dohode je možné realizovať aj tvorivé dielne, či iný vzdelávací program s prírodovedným zameraním (ekológia, environmentalistika, botanika, zoológia, geológia, etológia zvierat) podľa konkrétnych požiadaviek učiteľov.

- **VÝSTAVA**
- ***Klenoty morí***
- ***06.02. – 22.04. 2025***

- Výstava predstaví unikátnu zbierku morských mäkkýšov, zahŕňajúcu niekoľko stoviek druhov živočíchov. Návštevníci si budú môcť zblízka prehliadnúť ich schránky a zaujímavé exponáty doplní aj akvárium.

VZDELÁVACÍ PROGRAM K VÝSTAVE

Vyčistíme moria

Znečistenie morí a oceánov je vážnym globálnym ekologickým problémom. Plastový odpad, znečistenie ropou, acidifikácia to sú len niektoré problémy spôsobené človekom, ktoré ohrozujú svetové moria. Rozprávanie o týchto problémoch bude doplnené o ukážky, v ktorých si budú môcť detskí návštevníci vyskúšať, ako pôsobí znečistenie ropou na perie vodných vtákov alebo čo spôsobuje acidifikácia oceánov.

Výstava Čuvač 60

29.5. – 12.10. 2025

V roku 2025 uplynie 60 rokov od medzinárodného uznania slovenského čuvača za samostatné psie plemeno. Hoci je tento spoľahlivý ochranca stád už po celé stáročia nerozlučne spätý s tradíciou karpatského ovčiarstva a salašníctva, jeho osudy boli neraz veľmi pohnuté a na prelome storočí dokonca balansoval nad priepasťou vyhynutia. Výstava je venovaná tomuto slovenskému národnému plemenu a jeho neľahkej ceste k medzinárodnému uznaniu kynologickou verejnosťou. Súčasťou výstavy budú aj interaktívne hry pre malých salašníkov, ukážky živých zvierat a bohatý sprievodný program zameraný na ovčiarske tradície.

VZDELÁVACÍ PROGRAM K VÝSTAVE

Na tom našom salaši

Salašníctvo má v histórii Slovenska veľkú tradíciu. K chovu oviec a kôz patria neodmysliteľne aj pastierske psy — čuvače. Rozprávanie o živote na salaši a o tom ako pastierstvo zmenil o našu krajinu bude doplnené aj o ukážky z našich tradičných rozprávok, veď pes čuvač prenikol aj do nášho večerníčku. V závere školského programu si v tvorivej dielni žiaci vystrihnú jednoduchú maketu salaša s čuvačom a ovečkami.

VZDELÁVACÍ PROGRAM K ROČNÝM OBDOBIAM

Návrat sťahovavých vtákov

Začiatkom jari sa k nám každoročne vracajú sťahovavé vtáky zo svojich zimovísk v teplých krajinách. V zaujímavej prezentácii sa žiaci naučia spoznávať niektoré druhy našich vtákov. Vysvetlíme si, ktoré druhy u nás zimujú a ktoré odlietajú na zimu do teplých krajín. Porozprávame sa aj o dlhej ceste, ktorú musia prekonať pri návrate zo zimovísk. Záver vzdelávacieho programu tvorí interaktívna hra, kde sa žiaci naučia spoznávať spev niektorých vtákov a následne hľadajú vybrané vtáčie druhy v stálej expozícii.

ZÁŽITKOVÝ ŠKOLSKÝ PROGRAM

Zvieratá bez predsudkov

Prostredníctvom edukačného programu Zvieratá bez predsudkov sa žiaci oboznámia s rôznymi druhmi zvierat, ktoré sú často spájané s negatívnymi pocitmi, predsudkami či neopodstatneným odporom a strachom. Priamym pozorovaním vybraných druhov zvierat a diskusiou o nich získajú žiaci pozitívny vzťah k týmto zvieratám a dozvedia sa zaujímavosti o spôsobe ich života, ako aj o ich užitočnosti a význame.

